

HOTĂRÎRE
cu privire la aprobarea cerințelor minime
de securitate și sănătate la locul de muncă

nr. 353 din 05.05.2010

Monitorul Oficial nr.91-93/525 din 08.06.2010

* * *

În temeiul articolului 6 din [Legea securității și sănătății în muncă nr.186-XVI din 10 iulie 2008](#) (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2008, nr.143-144, art.587) și în scopul transpunerii Directivei Consiliului Comunităților Europene 89/654/CEE din 30 noiembrie 1989 privind cerințele minime de securitate și sănătate la locul de muncă (Jurnalul Oficial al Comunităților Europene, seria L, nr.393/1989), Guvernul

HOTĂRĂȘTE:

1. Se aprobă Cerințele minime de securitate și sănătate la locul de muncă, conform anexei.
2. Prezenta hotărîre nu se aplică pentru:
  - mijloacele de transport utilizate în afara unității și locurile de muncă din interiorul mijloacelor de transport;
  - șantierele temporare sau mobile;
  - industriile extractive;
  - vasele de pescuit;
  - cîmpurile, pădurile și alte terenuri care aparțin unei unități agricole sau forestiere, dar sînt situate departe de clădirile unității.
3. Locurile de muncă folosite pentru prima oară după 31 decembrie 2012 trebuie să îndeplinească cerințele minime prevăzute în anexă.
4. Locurile de muncă aflate deja în folosință pînă la 1 ianuarie 2013 trebuie să îndeplinească cerințele minime prevăzute în anexă, în termen de cel mult 4 ani de la această dată.
5. Dacă locurile de muncă suferă modificări, extinderi sau transformări după 31 decembrie 2012, angajatorii trebuie să întreprindă măsurile necesare pentru a asigura ca aceste modificări, extinderi și transformări să fie în concordanță cu cerințele minime prevăzute în anexă.
6. Angajatorii trebuie să întreprindă toate măsurile pentru ca:
  - locurile de muncă să îndeplinească cerințele minime prevăzute în anexă;
  - căile de acces ce conduc spre ieșiri, inclusiv spre ieșirile de urgență, să fie păstrate în permanență libere;
  - întreținerea tehnică a locului de muncă, echipamentelor și dispozitivelor să fie realizată, iar orice deficiențe constatate, care pot afecta securitatea și sănătatea lucrătorilor, să fie corectate cît mai curînd posibil;
  - locurile de muncă, echipamentele și dispozitivele să fie curățate cu regularitate pentru a asigura un nivel de igienă corespunzător;
  - echipamentele și dispozitivele de securitate destinate prevenirii sau eliminării pericolelor să fie întreținute și controlate.
7. Lucrătorii și/sau reprezentanții lucrătorilor cu răspunderi specifice în domeniul securității și sănătății în muncă trebuie să fie informați cu privire la măsurile ce trebuie luate în domeniul securității și sănătății la locul de muncă.
8. Lucrătorii care lucrează în condiții de izolare (care nu au contact vizual și comunicare verbală directă cu alți lucrători și nu este posibil să li se acorde ajutor imediat în caz de accident în muncă) trebuie să fie informați cu privire la:
  - manevrarea echipamentului de lucru, starea acestuia (fiabilitate și accesibilitate);
  - riscurile de accidentare și modul de acțiune în caz de apariție a acestora;

comportamentul adecvat în caz de producere a unei avarii sau de apariție a unei situații critice;

utilizarea echipamentului individual de protecție;
acordarea primului ajutor în caz de accident în muncă;
utilizarea sistemului de supraveghere și de legătură cu exteriorul.

9. Lucrătorii și/sau reprezentanții lucrătorilor cu răspunderi specifice în domeniul securității și sănătății în muncă vor participa și vor fi consultați de către angajatori referitor la implementarea prezentei hotărâri.

PRIM-MINISTRU

Vladimir FILAT

Contrasemnează:

Ministrul muncii, protecției sociale și familiei

Valentina Buliga

Chișinău, 5 mai 2010.

Nr.353.

Aprobate
prin Hotărârea Guvernului
nr.353 din 5 mai 2010

CERINȚE MINIME de securitate și sănătate la locul de muncă

Secțiunea 1

Observație preliminară

1. Cerințele de securitate și sănătate la locul de muncă se aplică ori de câte ori caracteristicile locului de muncă, activitatea, împrejurările sau un risc profesional impun acest lucru.

Secțiunea a 2-a

Stabilitate și rezistență

2. Clădirile în care sînt amplasate locuri de muncă trebuie să aibă o structură și o rezistență corespunzătoare naturii utilizării lor.

Secțiunea a 3-a

Instalații electrice

3. Instalațiile electrice trebuie să fie proiectate și construite astfel încît să nu prezinte pericol de electrocutare, incendiu sau explozie.

4. Lucrătorii trebuie să fie protejați împotriva riscului de accidentare prin atingere directă și/sau indirectă.

5. Proiectarea, construcția și alegerea materialului și dispozitivelor de protecție trebuie să țină seama de tensiunea nominală, influența condițiilor externe și de calificarea lucrătorilor care au acces la părțile componente ale instalației.

Secțiunea a 4-a

Căi și ieșiri de urgență

6. Căile și ieșirile de urgență trebuie să rămînă în permanență libere și să conducă în mod cît mai direct posibil afară sau în spații sigure.

7. În caz de pericol, trebuie să fie posibilă evacuarea rapidă și în condiții cît mai sigure a lucrătorilor de la toate posturile de lucru.

8. Numărul, distribuția și dimensiunile căilor și ieșirilor de urgență depind de utilizare, de echipamentul de lucru și de dimensiunile locurilor de muncă, precum și de numărul maxim de

persoane care pot fi prezente. Calcularea căilor și ieșirilor de urgență se efectuează în conformitate cu anexa nr.1.

9. Ușile cu ieșire de urgență trebuie să se deschidă spre exterior.

10. Ușile glisante sau turnante nu sînt permise pentru ieșirile de urgență.

11. Ușile cu ieșire de urgență nu trebuie să fie încuiate sau zăvorîte astfel încît să nu poată fi deschise imediat și cu ușurință de către orice persoană care ar avea nevoie să le utilizeze în caz de urgență.

12. Căile și ieșirile de urgență specifice trebuie să fie semnalizate. Semnalizările căilor și ieșirilor de urgență trebuie amplasate în locuri corespunzătoare și trebuie să fie durabile.

13. Căile și ieșirile de urgență, precum și căile de circulație și ușile de acces spre acestea trebuie să fie eliberate de orice obstacole, astfel încît să poată fi utilizate în orice moment fără dificultate.

14. Căile și ieșirile de urgență care necesită iluminare trebuie prevăzute cu iluminare de securitate de intensitate suficientă de minimum 20 lx, în cazul în care se întrerupe alimentarea cu energie electrică.

Secțiunea a 5-a

Detectarea și prevenirea incendiilor

15. În funcție de dimensiunile și destinația clădirilor, echipamentele de lucru pe care acestea le conțin, proprietățile fizice și chimice ale substanțelor prezente și numărul maxim potențial de persoane prezente, locurile de muncă trebuie prevăzute cu dispozitive corespunzătoare pentru stingerea incendiilor, detectoare de incendii și sisteme de alarmă.

16. Dispozitivele neautomatizate de stingere a incendiilor trebuie să fie ușor accesibile și ușor de manipulat.

17. Dispozitivele neautomatizate de stingere a incendiilor trebuie să fie semnalizate. Semnalizările dispozitivelor neautomatizate de stingere a incendiilor trebuie amplasate în locuri corespunzătoare și trebuie să fie durabile.

Secțiunea a 6-a

Ventilația locurilor de muncă în spații închise

18. Avînd în vedere metodele de lucru utilizate și cerințele fizice impuse lucrătorilor, trebuie luate măsuri pentru a asigura suficient aer proaspăt la locurile de muncă în spații închise.

19. În cazul utilizării unui sistem de ventilare forțată, acesta trebuie să fie menținut în stare de funcționare.

20. Orice avarie în funcționarea instalației de ventilare forțată trebuie semnalizată de un sistem de control.

21. Dacă se utilizează instalații de ventilare mecanică sau de aer condiționat, acestea trebuie să funcționeze astfel încît să nu creeze disconfort prin expunerea lucrătorilor la curenți de aer.

22. Orice depunere sau impuritate care poate crea un pericol imediat pentru sănătatea lucrătorilor prin poluarea atmosferei trebuie eliminată rapid.

Secțiunea a 7-a

Temperatura în încăperi

23. În timpul programului de lucru temperatura din încăperile cu locuri de muncă trebuie să fie adecvată organismului uman, ținînd seama de metodele de lucru utilizate și de cerințele fizice impuse lucrătorilor, conform tabelelor nr.1–3 din anexa nr.2.

24. Temperatura în zonele de odihnă, încăperile pentru personalul de serviciu, grupurile sanitare, cantine și încăperile pentru acordarea primului ajutor în caz de accidentare în muncă trebuie să corespundă destinației specifice a acestor încăperi, conform tabelului nr.4 din anexa nr.2.

25. Ferestrele, luminatoarele și glăvandurile trebuie să permită evitarea luminii solare excesive deasupra locurilor de muncă, în funcție de natura muncii și de locul de muncă.

Secțiunea a 8-a

Iluminatul natural și artificial

26. În măsura în care este posibil, locurile de muncă trebuie să dispună de iluminat natural suficient și să fie echipate cu dispozitive care să permită un iluminat artificial adecvat pentru protecția sănătății și securității lucrătorilor, conform anexei nr.3.

27. Instalațiile de iluminat din încăperile cu locuri de muncă și din căile de comunicație trebuie amplasate astfel încât să nu existe riscul de accidentare a lucrătorilor ca rezultat al tipului de iluminare prevăzut.

28. Locurile de muncă în care lucrătorii sînt în mod deosebit expuși riscurilor profesionale în caz de întrerupere a iluminării artificiale, trebuie să fie prevăzute cu iluminat de urgență de o intensitate suficientă, conform anexei nr.3.

Secțiunea a 9-a

Pardoseli, pereți, plafoane și acoperișuri ale încăperilor

29. Pardoselile locurilor de muncă trebuie să fie lipsite de proeminențe, de găuri sau de planuri înclinate periculoase și trebuie să fie fixe, stabile și nealunecoase.

30. Locurile de muncă care conțin posturi de lucru trebuie să fie izolate în mod corespunzător, ținînd seama de tipul unității și de activitatea fizică a lucrătorilor.

31. Suprafețele pardoselilor, pereților și plafoanelor din încăperi trebuie să fie curățate și retencuite, după necesitate, pentru a se obține condiții de igienă corespunzătoare.

32. Pereții transparenți sau translucizi, în special pereții despărțitori din sticlă ai încăperilor cu locuri de muncă sau din vecinătatea acestora și a căilor de circulație trebuie să fie semnalizați clar și trebuie construiți din materiale securizate sau să fie separați de aceste locuri de muncă și căi de circulație, astfel încât lucrătorii să nu poată intra în contact cu pereții și să nu fie răniți prin spargerea lor în bucăți.

33. Accesul pe acoperișurile construite din materiale cu rezistență insuficientă nu se permite dacă nu există echipamente care să asigure executarea lucrării în condiții de securitate.

Secțiunea a 10-a

Ferestre și luminatoare

34. Lucrătorii trebuie să aibă posibilitatea să deschidă, să închidă, să regleze sau să fixeze ferestrele, luminatoarele și ventilatoarele în condiții de securitate. Cînd sînt deschise, acestea trebuie poziționate astfel încât să nu constituie un pericol pentru lucrători.

35. Ferestrele și luminatoarele trebuie să fie concepute în raport cu echipamentul sau trebuie prevăzute cu dispozitive care să permită curățarea lor fără riscuri profesionale pentru lucrătorii care execută această muncă sau pentru lucrătorii prezenți în clădire sau în jurul acesteia.

Secțiunea a 11-a

Uși și porți

36. Poziția, numărul și dimensiunile ușilor și porților, precum și materialele care se folosesc la construcția acestora, sînt determinate de natura și utilizarea încăperilor sau incintelor.

37. Ușile transparente trebuie să fie marcate corespunzător, la înălțimea ochilor.

38. Ușile și porțile batante trebuie să fie transparente sau să aibă un panou transparent.

39. Dacă suprafețele transparente sau translucide ale ușilor și porților nu sînt construite dintr-un material securizat și dacă există pericolul rănirii lucrătorilor în caz de spargere a unei uși sau porți, suprafețele lor trebuie să fie protejate împotriva spargerii.

40. Ușile și porțile glisante trebuie să fie prevăzute cu un dispozitiv de securitate care să împiedice ieșirea de pe șine și căderea lor.

41. Ușile și porțile care se deschid în sus trebuie să fie prevăzute cu un mecanism de securitate care să împiedice căderea lor.

42. Ușile și porțile situate de-a lungul căilor de salvare trebuie să fie marcate corespunzător.

43. Trebuie să fie posibilă deschiderea și fixarea ușilor și porților din interior în orice moment, fără ajutor special.

44. În vecinătatea imediată a oricăror porți destinate în principal circulației vehiculelor trebuie să existe uși pentru pietoni, cu excepția cazului în care utilizarea de către pietoni a acestor porți nu prezintă pericol de accidentare.

45. Ușile pentru pietoni trebuie să fie marcate clar și să fie degajate în permanență.

46. Ușile și porțile mecanice trebuie să funcționeze astfel încât să nu prezinte nici un risc de accidentare pentru lucrători.

47. Ușile și porțile mecanice trebuie să fie prevăzute cu dispozitive de oprire de urgență accesibile și ușor de identificat și să poată fi deschise manual, dacă nu sînt prevăzute cu dispozitive de deschidere automată în cazul întreruperii alimentării cu energie electrică.

Secțiunea a 12-a

Căile de circulație – zone periculoase

48. Căile de circulație, inclusiv scările, scările fixe, cheiurile și rampele de încărcare trebuie să fie amplasate și dimensionate astfel încât să poată fi utilizate ușor, în condiții de securitate și în conformitate cu destinația lor de către pietoni sau vehicule, în așa mod ca lucrătorii care își desfășoară activitatea în vecinătatea acestor căi de circulație să nu fie amenințați de nici un pericol.

49. Căile utilizate pentru circulația pietonală sau a mărfurilor trebuie să fie dimensionate în conformitate cu numărul potențial de utilizatori și tipul unității.

50. Dacă pe căile de circulație sînt utilizate mijloace de transport, trebuie prevăzută o distanță de securitate minimă pentru pietoni de cel puțin 1 m.

51. Căile de circulație destinate vehiculelor trebuie amplasate la o distanță suficientă, de cel puțin 1,5 m, față de uși, porți, treceri de pietoni, culoare și scări, ca să asigure securitatea pietonilor.

52. Dacă echipamentele de lucru din încăperi și utilizarea acestora impun protecția lucrătorilor, căile de circulație trebuie să fie marcate clar.

53. Dacă locurile de muncă includ zone periculoase în care, dată fiind natura activității, există riscul căderii lucrătorului sau a unor obiecte, aceste zone trebuie să fie prevăzute cu dispozitive care să împiedice pătrunderea lucrătorilor neautorizați în aceste zone.

54. Trebuie luate măsuri corespunzătoare pentru a proteja lucrătorii care sînt autorizați să pătrundă în zonele periculoase.

55. Zonele periculoase trebuie marcate clar.

Secțiunea a 13-a

Măsuri specifice pentru scările rulante și transportoare

56. Scările rulante și transportoarele trebuie să funcționeze în condiții de securitate.

57. Scările rulante și transportoarele trebuie prevăzute cu dispozitive de securitate necesare și dotate cu dispozitive de oprire de urgență, accesibile și ușor de identificat.

Secțiunea a 14-a

Cheiuri și rampe de încărcare

58. Cheiurile și rampele de încărcare trebuie să corespundă dimensiunilor încărcăturilor care se transportă.

59. Cheiurile de încărcare trebuie să aibă cîte un punct de ieșire la fiecare capăt.

60. Rampele de încărcare trebuie să fie suficient de sigure pentru a preveni căderea lucrătorilor.

Secțiunea a 15-a

Dimensiunile încăperilor și volumul de aer în încăperi – libertatea de mișcare la postul de lucru

61. Încăperile de lucru trebuie să aibă suprafața, înălțimea și volumul de aer suficiente, care să permită lucrătorilor să-și îndeplinească sarcinile de lucru fără riscuri pentru securitatea,

sănătatea sau confortul acestora. Calcularea dimensiunilor încăperilor și a volumului de aer în încăperi se efectuează în conformitate cu anexa nr.4.

62. Dimensiunile zonei neocupate a postului de lucru trebuie să fie calculate astfel încât să asigure lucrătorilor o suficientă libertate de mișcare pentru a-și îndeplini sarcinile de lucru. Dacă aceasta nu este posibil din motive specifice locului de muncă, lucrătorul trebuie să aibă suficientă libertate de mișcare în apropierea postului său de lucru.

Secțiunea a 16-a

Încăperi pentru odihnă

63. Lucrătorilor trebuie să li se pună la dispoziție încăperi pentru odihnă ușor accesibile. Această cerință nu se aplică dacă lucrătorii își desfășoară activitatea în birouri sau în încăperi de lucru similare, care oferă posibilități echivalente de relaxare în timpul pauzelor.

64. Încăperile pentru odihnă trebuie să fie suficient de mari și să fie prevăzute cu un număr de mese și scaune cu spătar, corespunzător numărului de lucrători.

65. În încăperile pentru odihnă trebuie luate măsuri corespunzătoare pentru protecția nefumătorilor împotriva disconfortului cauzat de fumul de tutun.

66. Atunci când programul de lucru este întrerupt frecvent și în mod regulat și nu există încăperi pentru odihnă, trebuie prevăzute alte încăperi în care lucrătorii să poată sta pe durata acestor întreruperi.

Secțiunea a 17-a

Femei gravide și mame care alăptează

67. Femeile gravide și mamele care alăptează trebuie să aibă posibilitatea de a se odihni în poziție culcată, în condiții corespunzătoare.

Secțiunea a 18-a

Instalații sanitare

1. Vestiare și dulapuri individuale pentru îmbrăcăminte

68. Lucrătorilor trebuie să li se pună la dispoziție vestiare corespunzătoare dacă aceștia trebuie să poarte îmbrăcăminte de lucru specială și dacă, din motive de sănătate sau de decență, nu li se poate cere să se schimbe într-un alt spațiu.

69. Vestiarele trebuie să fie ușor accesibile, să aibă o capacitate suficientă și să fie prevăzute cu scaune.

70. Vestiarele trebuie să aibă dimensiuni suficiente și să fie dotate cu echipamente care să permită fiecărui lucrător să-și încuie vestimentația și accesoriile personale în timpul programului de lucru.

71. Dacă este cazul (de exemplu, prezența substanțelor periculoase, umidității, murdăriei), dulapurile individuale pentru îmbrăcăminte de lucru trebuie să fie separate de dulapurile individuale pentru vestimentația și accesoriile personale.

72. Trebuie prevăzute vestiare separate sau o utilizare separată a acestora pentru femei și pentru bărbați.

73. Dacă vestiarele nu sînt necesare în sensul punctului 68, pentru fiecare lucrător trebuie prevăzut un loc în care să-și țină sub cheie vestimentația și accesoriile personale.

2. Dușuri și chiuvete

74. Pentru lucrători trebuie prevăzut un număr suficient de dușuri corespunzătoare, dacă acest lucru este impus de natura activității sau din motive de sănătate, conform tabelului nr.1 din anexa nr.5.

75. Trebuie prevăzute săli de dușuri separate sau o utilizare separată a sălilor de dușuri pentru bărbați și pentru femei.

76. Sălile de dușuri trebuie să fie suficient de încăpătoare pentru a permite fiecărui lucrător să-și facă toaleta fără să fie deranjat și în condiții de igienă corespunzătoare.

77. Dușurile trebuie prevăzute cu apă curentă rece și caldă.

78. Dacă dușurile nu sînt necesare în sensul punctului 74, atunci trebuie să fie prevăzute, în număr suficient, chiuvete cu apă curentă rece și caldă și care să fie amplasate în apropierea posturilor de lucru și a vestiarelor (o chiuvetă pentru 25 de lucrători).

79. Din motive de decență, trebuie să existe chiuvete separate sau să fie asigurată utilizarea separată a acestora pentru femei și pentru bărbați.

80. Dacă încăperile cu dușuri sau chiuvete sînt separate de vestiare, trebuie să existe o cale ușoară de comunicare între ele.

3. Cabine de WC-uri și chiuvete

81. Lucrătorii trebuie să dispună, în apropierea posturilor de lucru, de încăperi de odihnă, vestiare și săli de dușuri sau chiuvete, încăperi speciale dotate cu un număr suficient de WC-uri și chiuvete, conform tabelului nr.2 din anexa nr.5.

82. Trebuie prevăzute cabine de WC-uri separate sau o utilizare separată a acestora pentru femei și pentru bărbați.

Secțiunea a 19-a

Încăperi pentru acordarea primului ajutor

83. În funcție de dimensiunile spațiilor de lucru, tipul de activitate desfășurată și frecvența accidentelor, trebuie să fie asigurate una sau mai multe încăperi de prim ajutor.

84. Încăperile de prim ajutor trebuie echipate cu instalații și dispozitive indispensabile pentru primul ajutor și trebuie să permită accesul cu brancarde.

85. Încăperile de prim ajutor trebuie să fie semnalizate.

86. Echipamentul de prim ajutor trebuie să fie disponibil în toate locurile unde condițiile de lucru o cer. Echipamentul de prim ajutor trebuie să fie marcat corespunzător și să fie ușor accesibil.

Secțiunea a 20-a

Lucrători cu capacități funcționale limitate

87. La organizarea locurilor de muncă trebuie să se țină seama de lucrătorii cu capacități funcționale limitate, dacă aceasta este necesar. Cerința se aplică, în special, ușilor, căilor de comunicație, scărilor, dușurilor, chiuvetelor, WC-urilor și posturilor de lucru utilizate sau ocupate direct de persoanele cu capacități funcționale limitate.

Secțiunea a 21-a

Locuri de muncă în aer liber (cerințe speciale)

88. Posturile de lucru, căile de circulație și alte zone sau instalații în aer liber, utilizate sau ocupate de lucrători în cursul activității lor, trebuie să fie organizate astfel încît pietonii sau vehiculele să circule în condiții de securitate.

89. Cerințele secțiunilor a 12-a – 14-a se aplică, de asemenea, căilor principale de transport intern, aflate în perimetrul unității (căi de transport spre posturi de lucru fixe), căilor de transport utilizate pentru întreținerea curentă și supravegherea instalațiilor unității și spațiilor de încărcare. Cerințele secțiunii a 12-a se aplică, de asemenea, locurilor de muncă în aer liber.

90. Posturile de lucru în aer liber (în afara clădirii) trebuie să fie iluminate corespunzător, conform tabelului nr.2 din anexa nr.3, cu un sistem de iluminare artificială, dacă lumina naturală nu este adecvată.

91. Posturile de lucru în aer liber trebuie să fie amenajate, pe cît posibil, astfel încît lucrătorii: să fie protejați împotriva condițiilor meteorologice nefavorabile și, dacă este necesar, împotriva căderii obiectelor;

să nu fie expuși unui nivel de zgomot dăunător, nici unor influențe exterioare vătămătoare, cum ar fi gaze, vapori sau praf;

să-și poată părăsi posturile de lucru rapid, în eventualitatea vreunui pericol, sau să poată primi rapid asistență;
să nu poată aluneca sau cădea.

Secțiunea a 22-a

Locuri de muncă în condiții de izolare

92. Angajatorul va numi, prin decizie scrisă, o persoană cu atribuții concrete pentru supravegherea lucrătorilor care lucrează în condiții de izolare.

93. Pentru a putea interveni în timp util, în caz de accident sau avarie, la locurile de muncă în condiții de izolare, acestea vor fi dotate cu mijloace tehnice care permit legătura cu persoana care asigură supravegherea:

constant automatizat (centrale de supraveghere, dispozitive de alarmare prin unde radio);

periodic automatizat (radiotelefon, telefon);

periodic, prin intermediul unei persoane (apeluri telefonice, radiotelefon, cameră de luat vederi și monitor).

Secțiunea a 23-a

Principii ergonomice

94. Dimensiunea postului de lucru se stabilește în funcție de particularitățile anatomice, fiziologice, psihologice ale organismului uman, precum și de dimensiunile și caracteristicile echipamentului de lucru, ale mobilierului de lucru, de mișcările și deplasările lucrătorului în timpul activității, distanțele de securitate, dispozitivele ajutoare pentru manipularea maselor, ca și de necesitatea asigurării confortului psihofizic.

95. Eliminarea pozițiilor forțate și nenaturale ale corpului lucrătorului și asigurarea posibilităților de modificare a poziției în timpul lucrului se realizează prin amenajarea postului de lucru, prin optimizarea fluxului tehnologic și prin utilizarea corectă a echipamentelor de lucru.

96. Postul de lucru la care se lucrează în poziție așezat se dotează cu scaune concepute corespunzător caracteristicilor antropometrice și funcționale ale organismului uman, precum și activității care se desfășoară, corelându-se înălțimea scaunului cu înălțimea planului de lucru.

97. Posturile de lucru unde se lucrează în poziție ortostatică trebuie asigurate, de regulă, cu mobilier de lucru pentru așezarea lucrătorului cel puțin pentru perioade scurte de timp (de exemplu: scaune, bănci).

98. Echipamentele de lucru, mesele și băncile de lucru trebuie să asigure spațiu suficient pentru sprijinirea comodă și stabilă a membrilor inferioare în timpul activității, cu posibilitatea mișcării acestora.

99. Înălțimea planului de lucru pentru poziția așezat sau ortostatică se stabilește în funcție de distanța optimă de vedere, de precizia lucrării, de caracteristicile antropometrice ale lucrătorului și de mărimea efortului membrilor superioare.

100. Pentru evitarea mișcărilor de răsucire și aplecare ale corpului, precum și a mișcărilor foarte ample ale brațelor, trebuie luate măsuri de organizare corespunzătoare a fluxului tehnologic, de manipulare corectă a materiilor prime și a produselor la echipamentele de lucru, la care lucrătorul intervine direct.

Anexa nr.1
la Cerințele minime de securitate
și sănătate la locul de muncă

CALCULAREA căilor și ieșirilor de urgență

1. Lățimea căilor de urgență se va calcula în așa fel încât densitatea torentului de lucrători evacuați să nu depășească 5 persoane pe 1 m², însă nu va fi mai mică de 1,2 m.
2. O singură ieșire de urgență se va calcula după cum urmează:
de pe orice etaj al clădirii, unde sînt prezenți cel mult 50 de lucrători, dacă distanța de la cel mai îndepărtat punct de pe pardoseala încăperii pînă la ieșirea de urgență nu depășește 25 m;
din clădirea fără etaj cu o suprafață ce nu depășește 300 m², în care sînt prezenți cel mult 50 de lucrători.

Anexa nr.2
la Cerințele minime de securitate
și sănătate la locul de muncă

NORMAREA componentelor microclimatului la posturile de lucru

1. Microclimatul la posturile de lucru este determinat de temperatura și umiditatea aerului, de viteza curenților de aer și de radiațiile calorice emise în zona de lucru.
2. Condițiile de microclimat la posturile de lucru trebuie să asigure menținerea echilibrului termic al organismului uman, corespunzător cu nivelul activității desfășurate.
3. Componentele microclimatului la posturile de lucru se normează în raport cu metabolismul organismului uman.
4. Limitele termice minime admise la posturile de lucru sînt prevăzute în tabelul nr.1.

Tabelul nr.1

Metabolismul, (M) W	Temperatura aerului, °C	Viteza curenților de aer, m/s
$M \leq 117$	18	$\leq 0,2$
$117 < M \leq 234$	16	$\leq 0,3$
$234 < M \leq 360$	15	$\leq 0,4$
$M > 360$	12	$\leq 0,5$

5. Limitele termice maxime admise la posturile de lucru sînt prevăzute în tabelul nr.2.

Tabelul nr.2

Metabolismul, (M) W	Temperatura aerului, °C
$M \leq 117$	32
$117 < M \leq 234$	29
$234 < M \leq 360$	26
$360 < M \leq 468$	22
$M > 468$	18

6. Limitele minime și maxime ale temperaturii și vitezei curenților de aer, admise la posturile de lucru dotate cu dușuri de aer, sînt prevăzute în tabelul nr.3.

Tabelul nr.3

Nivelul radiațiilor calorice, cal/cm ² /min	Metabolismul, W	Limite minime		Limite maxime	
		Temperatura aerului, °C	Viteza curenților de aer, m/s	Temperatura aerului, °C	Viteza curenților de aer, m/s

1	$M \leq 117$	25,0	0,5	30,0	1,0
	$117 < M \leq 234$	23,0	0,5	28,0	1,0
	$234 < M \leq 360$	21,5	1,0	27,0	1,3
	$M > 360$	20,0	1,3	26,0	1,5
2	$M \leq 117$	22,0	0,5	28,0	1,0
	$117 < M \leq 234$	20,0	1,0	26,0	1,5
	$234 < M \leq 360$	18,5	1,5	25,0	2,0
	$M > 360$	17,0	2,0	24,0	2,5
≤ 3	$M \leq 117$	20,0	1,0	25,0	1,5
	$117 < M \leq 234$	18,0	1,5	24,0	2,0
	$234 < M \leq 360$	16,5	2,0	23,0	2,5
	$M > 360$	15,0	2,5	22,0	3,0

7. Umiditatea relativă a aerului nu va depăși 60%.

8. Valorile temperaturilor și vitezelor curenților de aer reprezintă valori medii în secțiunea transversală a fluxului de aer la nivelul jumătății superioare a corpului lucrătorului.

9. Nivelul radiațiilor calorice ($\text{cal}/\text{cm}^2/\text{min}$) se estimează după cum urmează:

nivelul 1 – dacă timpul de suportare a expunerii lucrătorului este de 240 s;

nivelul 2 – dacă timpul de suportare a expunerii lucrătorului este de 50 s;

nivelul 3 – dacă timpul de suportare a expunerii lucrătorului este de 20 s.

10. Normarea temperaturii în încăperile social-sanitare, în perioada 16 octombrie – 15 aprilie, se efectuează în conformitate cu tabelul nr.4.

Tabelul nr.4

Denumirea încăperilor social-sanitare	Temperatura aerului, °C
Vestiare comune pentru păstrarea îmbrăcăminteii stradale	18
Vestiare pentru îmbrăcare – dezbrăcare	23
Încăperea dușurilor	25
Încăperea spălătoarelor	23
WC-uri	16
Camera intimă pentru femei	23
Încăperi pentru uscarea echipamentului de protecție	25–33
Camere de fumat	16
Zone sau încăperi pentru odihnă, încăperi pentru încălzirea lucrătorilor, încăperi pentru personalul de serviciu, săli pentru servirea mesei, încăperi pentru acordarea primului ajutor	22

11. La unele posturi de lucru (birouri, camere de comandă, încăperi cu videoterminale, încăperi social-culturale etc.), unde desfășurarea activității profesionale necesită confort termic, trebuie asigurate următoarele condiții:

1) în perioada 16 aprilie – 15 octombrie:

temperatura între 23 – 26°C;

diferența pe verticală a valorilor temperaturii aerului la 1,1 m și 0,1 m deasupra pardoselii (nivelului capului și al gleznelor) mai mică de 3°C;

umiditatea relativă a aerului între 30 – 70%;

viteza medie a curenților de aer între 0,1 – 0,3 m/s;

2) în perioada 16 octombrie – 15 aprilie:

temperatura între 20 – 24°C;

diferența pe verticală a valorilor temperaturii aerului la 1,1 m și 0,1 m deasupra pardoselii (nivelului capului și al gleznelor) mai mică de 3°C;

umiditatea relativă a aerului între 30 – 70%;

viteza medie a curenților de aer între 0,1 – 0,3 m/s;

diferențe mai mici de 10°C între temperatura de radiație a ferestrelor sau a altor suprafețe verticale și temperatura de radiație a obiectelor din încăpere.

Anexa nr.3
la Cerințele minime de securitate
și sănătate la locul de muncă

NORMAREA nivelurilor de iluminare

1. Nivelul de iluminare se normează în funcție de categoria lucrării și subcategoria în care se încadrează sarcinile vizuale, respectiv în funcție de mărimea detaliului reprezentativ, de contrastul dintre detaliul reprezentativ și fond și luminozitatea fondului sau numai de categoria sarcinii vizuale.

2. Valorile minime normate ale nivelurilor de iluminare pentru lucrările executate în spații interioare sînt prevăzute în tabelul nr.1.

3. Nivelul de iluminare se ridică cu o treaptă în scara de valori a nivelurilor de iluminare în următoarele cazuri:

dacă efortul vizual este continuu pe o perioadă mai mare de 4 ore, pentru categoriile de lucrări I, II și III;

dacă detaliile urmărite sînt în mișcare, pentru categoriile de lucrări I, II, III și IV;
în încăperile destinate instruirii profesionale.

4. Detaliul reprezentativ se definește ca fiind obiectul sau anumite părți ale obiectului care trebuie privit în procesul muncii.

5. Valorile din tabelul nr.1 sînt valabile, indiferent de poziția planului de lucru (orizontal, vertical, înclinat) și de sursa de lumină folosită (artificială, naturală, mixtă).

6. Contrastul dintre detaliu și fond (K) se calculează cu relația:

$$K = (L_d - L_f)L_d \text{ dacă } L_d > L_f,$$

sau

$$K = (L_f - L_d)L_f \text{ dacă } L_f > L_d,$$

unde:

L_f este luminanța fondului, cd/m^2 ;

L_d este luminanța detaliului, cd/m .

7. Se consideră:

contrast mic atunci cînd $K \leq 0,2$;

contrast mediu atunci cînd $0,2 < K \leq 0,5$;

contrast mare atunci cînd $K > 0,5$.

8. Fondul se caracterizează cu ajutorul factorului de reflexie (raportul dintre fluxul reflectat de suprafața fondului și fluxul incident pe suprafața fondului), ρ .

9. Se consideră:

fond întunecat atunci cînd $\rho \leq 0,2$;

fond mediu atunci cînd $0,2 < \rho \leq 0,4$;

fond luminos atunci cînd $\rho > 0,4$.

10. În punctele în care se fac citiri la aparate, acționări de dispozitive, nivelul de iluminare corespunzător dificultății vizuale (conform tabelului nr.1) se asigură prin iluminat local sau localizat.

Categoria lucrării vizuale	Caracteristicile lucrărilor vizuale	Subcategoria lucrării vizuale	Contrastul dintre detaliul reprezentativ și fond	Caracteristica fondului	Nivelul normat de iluminare, lx
I	Lucrări de precizie deosebită cu detalii a căror dimensiune unghiulară este sub 1' (detalii sub 0,1 mm pentru distanța de privire de 344 mm)	a	mic	întunecat	3000
		b	mic mic mediu	luminos mediu întunecat	2000
		c	mediu mediu mare	luminos mediu întunecat	1500
		d	mare mare	luminos mediu	750
II	Lucrări de precizie foarte mare cu detalii a căror dimensiune unghiulară este între 1' și 3' (detalii între 0,1 mm și 0,3 mm pentru distanța de privire de 344 mm)	a	mic	întunecat	2000
		b	mic mic mediu	luminos mediu întunecat	1000
		c	mediu mediu mare	luminos mediu întunecat	750
		d	mare mare	luminos mediu	500
III	Lucrări de precizie mare cu detalii a căror dimensiune unghiulară este între 3' și 5' (detalii între 0,3 mm și 0,5 mm pentru distanța de privire de 344 mm)	a	mic	întunecat	1000
		b	mic mic mediu	luminos mediu întunecat	750
		c	mediu mediu mare	luminos mediu întunecat	500
		d	mare mare	luminos mediu	300
IV	Lucrări de precizie medie cu detalii a căror dimensiune unghiulară este între 5' și 8' (detalii între 0,5 mm și 0,8 mm pentru distanța de privire de 344 mm)	a	mic	întunecat	500
		b	mic mic mediu	luminos mediu întunecat	400
		c	mediu mediu mare	luminos mediu întunecat	300
		d	mare mare	luminos mediu	200
V	Lucrări de precizie mică cu detalii a căror dimensiune unghiulară este între 8' și 12' (detalii între 0,8 mm și 1,2 mm pentru distanța de privire de 344 mm)	a	mic	întunecat	300
		b	mic mic mediu	luminos mediu întunecat	250
		c	mediu mediu mare	luminos mediu întunecat	200
		d	mare mare	luminos mediu	150
VI	Lucrări grosiere cu detalii a căror dimensiune unghiulară este peste 12' (detalii peste 1,2 mm pentru distanța de privire de 344 mm)	Indiferent de contrast și luminozitatea fondului			100
VII	Lucrări grosiere efectuate cu intermitență în timpul unui schimb	Indiferent de contrast și luminozitatea fondului			75

VIII	Supravegherea liniilor robotizate de producție	Se prevede iluminat local, localizat sau portabil ori portabil în punctele în care există aparate de măsurat, ori dispozitive de intervenție și reglaj al instalațiilor, precum și pentru reparații	150
IX	Supravegherea generală a funcționării unor utilaje și instalații	Se prevede iluminat local, localizat sau portabil ori portabil în punctele în care există aparate de măsurat, ori dispozitive de intervenție și reglaj al instalațiilor, precum și pentru reparații	50
X	Spații de circulație la puncte de manevră, citire de aparate, cu vizitare periodică	Se prevede iluminat local, localizat sau portabil ori portabil în punctele în care există aparate de măsurat, ori dispozitive de intervenție și reglaj al instalațiilor, precum și pentru reparații	20
XI	Spații de circulație de-a lungul instalațiilor de transport pe bandă, fără personal de supraveghere permanentă	Se prevede iluminat local, localizat sau portabil ori portabil în punctele în care există aparate de măsurat, ori dispozitive de intervenție și reglaj al instalațiilor, precum și pentru reparații	10

11. Dimensiunea unghiulară a detaliului reprezentativ constituie raportul dintre mărimea acestuia în milimetri și distanța de privire de 344 mm.

12. Valorile minime normate ale nivelurilor de iluminare pentru lucrările executate în aer liber sînt prevăzute în tabelul nr.2.

13. Poziția orizontală a planului de referință se consideră la înălțimea de 0,85 – 1 m față de sol.

Tabelul nr.2

Categoria lucrării vizuale	Caracteristicile lucrărilor vizuale	Nivelul normat de iluminare, lx	Poziția planului de referință
XII	Lucrări la care raportul dintre mărimea minimă a obiectului care trebuie distins (m) și distanța față de ochi (l) este: $m/l \leq 0,005$	50	orizontală
XIII	Lucrări la care raportul m/l este cuprins între 0,005 și 0,02	30	orizontală
XIV	Lucrări la care raportul m/l este cuprins între 0,02 și 0,05	20	orizontală
XV	Lucrări cu sau fără utilaje, care necesită urmărirea generală atență a procesului de producție	10	verticală
XVI	Lucrări grosiere care necesită distingerea obiectelor mari aflate în zona de lucru	5	verticală

14. Valorile minime normate ale nivelurilor de iluminare pentru spațiile de circulație industriale exterioare sînt prevăzute în tabelul nr.3.

Tabelul nr.3

Localizarea spațiilor	Nivelul normat de iluminare medie, lx
Treceri de pietoni peste căile de circulație destinate mijloacelor de transport	3
Treceri de vehicule peste calea ferată	5
Porți	10
Iluminat de pază și perimetral	3

15. Valorile din tabelul nr.3 sînt pentru planul aflat la înălțimea de 0,2 m față de sol.

16. În cazul iluminatului perimetral, lățimea zonei de iluminat se consideră de 10 m.

CALCULAREA dimensiunilor încăperilor și a volumului de aer în încăperi

1. Pentru spațiile în care au loc procese tehnologice ce degajă căldură, umiditate, pulberi, gaze, vapori etc., înălțimea minimă a încăperilor de lucru trebuie să fie de cel puțin 3 m, iar volumul minim de aer pentru fiecare lucrător – de cel puțin 12 m³.

2. Pentru spațiile în care se desfășoară activități administrative sau comerciale, înălțimea minimă a încăperilor de lucru trebuie să fie de cel puțin 2,6 m, iar volumul minim de aer pentru fiecare lucrător – de cel puțin 10 m³.

Anexa nr.5
la Cerințele minime de securitate
și sănătate la locul de muncă

CALCULAREA dotărilor social-sanitare

1. Suprafața unei încăperi pentru odihnă se calculează în așa fel încât să se asigure cel puțin 1 m² pentru fiecare lucrător, iar pentru fiecare lucrător cu capacități funcționale limitate care se deplasează în scaun cu roțile – 1,65 m², luându-se în calcul schimbul cel mai numeros, dar să nu fie mai mică de 12 m².

2. Dimensiunile minime, în plan orizontal, ale dulapurilor individuale din dotarea vestiarelor vor fi de cel puțin 0,4 × 0,5 m.

3. În cazul organizării vestiarelor comune pentru îmbrăcămintea stradală, suprafața acestora se calculează în așa fel încât să se asigure cel puțin 0,1 m² pentru fiecare lucrător, luându-se în calcul schimbul cel mai numeros, dar să nu fie mai mică de 4 m².

4. Normarea dușurilor și chiuvetelor se efectuează în conformitate cu tabelul nr.1, luându-se în calcul schimbul cel mai numeros.

Tabelul nr.1

Grupele proceselor tehnologice	Caracteristicile proceselor tehnologice	Numărul maxim de lucrători pentru:	
		o cabină de duș	o chiuvetă
I	Procese tehnologice fără degajare de substanțe chimice care produc murdărirea:		
a	numai a mâinilor;	25	7
b	corpului și îmbrăcămintei de lucru;	15	10
II	Procese tehnologice:		
a	care degajă căldură prin convecție;	7	20
b	care degajă căldură prin raze termice;	3	20
c	care degajă umiditate;	5	20
d	cu temperatură de pînă la 10°C	5	20
III	Procese tehnologice ce au loc în condiții de contact cu substanțe toxice care produc murdărirea:		
a	numai a mâinilor;	7	10
b	corpului și îmbrăcămintei de lucru	3	10
IV	Procese tehnologice care necesită un regim special pentru asigurarea calității produsului:		
a	legate de producția și prelucrarea produselor alimentare;	20	15

b	legate de producția medicamentelor etc.	20	15
---	---	----	----

5. Normarea cabinelor de WC-uri și a chiuvetelor se efectuează în conformitate cu tabelul nr.2, luându-se în calcul schimbul cel mai numeros.

Tabelul nr.2

Numărul maxim de lucrători de același sex	Numărul cabinelor de WC și chiuvetelor		Pisoare
	Bărbați	Femei	
25	1	2	1
50	2	3	2
75	3	4	2
100	4	5	3
150	5	6	5
200	6	8	6
300	8	10	7
400	9	12	8
500	11	14	9
650	13	14	10
800	14	18	12
1000	16	20	13